

2019'DA ? NELER OLDU

Türkiye ve dünyada siyasetten ekonomiye, spordan teknolojiye kadar hemen her alanda önemli gelişmelerin yaşandığı bir yılı geride bıraktık. İşte geçtiğimiz yıl içinde hafızalarda yer tutan olaylardan bazıları:

1 OCAK- Türkiye'de plastik poşet ve ambalaj kullanımının azaltılarak çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla market ve mağazalarda ücretli poşet uygulaması başlatıldı. Uygulama ile naylon poşet kullanımında yüzde 78,4 azalma oldu.

9 OCAK- Hindistan'da Müslümanlar hariç tüm göçmenlere "vatandaşlık" verilmesini kapsayan bölücü yasa tasarısı onaylandı.

11 OCAK- Makedonya Meclisi, ülkenin adının Kuzey Makedonya Cumhuriyeti olarak değiştirilmesine karar verdi.

26 OCAK- ABD Başkanı Donald Trump, Amerikan tarihinin en uzun süreli hükümet kapanmasını sona erdiren tasarımı imzaladı. Federal hükümetin 35 gün boyunca kısmen kapalı kalması ile yaşanan krizin ABD ekonomisine bedeli 6 milyar dolar oldu.

5 ŞUBAT- Serbest dalış dünya rekortmeni milli sporcu Şahika Ercümen, 3. Ulusal Antarktika Bilim Seferi kapsamında gittiği "beyaz kitada" ilk dalışını yaparak tarihe geçti.

Katoliklerin ruhani lideri ve Vatikan Devlet Başkanı Papa Franciscus, ilk kez Körfez ülkelerinden Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) başkenti Abu Dabi'deki Zayed Sports City Stadı'nda düzenlenen ayını yönetti.

Hollanda Özgürlük Partisi'nin eski milletvekili Joram van Klaveren İslam karşıtı kitap yazarken Müslüman oldu.

20 ŞUBAT- Tarihçi ve akademisyen Prof. Dr. Kemal Karpat yaşamını yitirdi.

27 ŞUBAT- Türk donanmasının şimdiki kadarki en büyük tatbikatı olan Mavi Vatan, 27 Şubat-8 Mart tarihleri arasında gerçekleştirildi. Bunun üzerine ABD, İsrail, Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Doğu Akdeniz için Kudüs'te toplandı.

28 ŞUBAT- Yerel seçim çalışmaları kapsamında Erzurum'da konuşan Cumhurbaşkanı Erdoğan 28 Şubat darbesinin CHP zihniyetinin ürünü olduğunu söyledi.

12 MART- Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Gebze-Halkalı Banliyö Tren Hattı'nın açılışını yaptı. Hattın açılması ile İstanbullular iki nokta arasında 1 saat 10 dakika daha hızlı ulaşım imkanına kavuştu.

13 MART- Cumhurbaşkanlığı Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu Üyesi Prof. Dr. Beril Dedeoğlu yaşamını yitirdi. Dedeoğlu farklı mecralar ile birlikte *Kriter* dergisine de yazarak katkı veriyordu.

16 MART- Yeni Zelanda'nın Christchurch kentinde Brenton Tarrant adlı saldırgan tarafından iki camide Müslümanlara yönelik düzenlenen saldırıda 50 kişi yaşamını yitirdi. Katliamı sosyal medyadan canlı olarak yayınlayan saldırgan tutuklandı.

19 MART- Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev, 28 senedir yürüttüğü cumhurbaşkanlığı görevinden istifa ettiğini açıkladı.

25 MART- ABD Başkanı Donald Trump, "Golan Tepeleri üzerinde İsrail'in egemenliğini ABD'nin resmen tanıdığını" ilan eden kararı imzaladı.

31 MART- Türkiye'de, Mahalli İdareler Genel Seçimleri yapıldı. Seçimde Cumhuriyet Halk Partisi yüzde 51,64, Millet İttifakı ise yüzde 37,57 oy aldı.

4 NİSAN- Libya'da Hafter, komutasındaki güçlere başkent Trablus'a saldırı emri verdi. Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) Başkanlık Konseyi Başkanı Fayiz es-Serrac, saldırıya karşı seferberlik ilan etti.

5 NİSAN- Atatürk Havalimanı'ndan İstanbul Havalimanı'na "Büyük Göç" olarak adlandırılan tarihi taşınma işlemi başladı. Türk Hava Yolları'nın (THY) malzeme ve araçları, toplam 45 saat olarak planlanan taşınma sürecinde, 707 tır seferi ile yeni evi İstanbul Havalimanı'na taşındı.

3 MAYIS- İstanbul'da cumhuriyet tarihinin en büyük camisi olan ve görkemli mimarisiyle dikkat çeken Çamlıca Camisi, 6 yıl süren inşaat çalışmalarının ardından ibadete açıldı.

17 HAZİRAN- Mısır'ın demokratik yollarla seçilen ilk Cumhurbaşkanı olan ve 6 yıl önce askeri darbeyle iktidardan uzaklaştırılarak zindanda tutulan Muhammed Mursi (67), mahkeme salonunda konuştuğu sırada yere yığılarak yaşamını yitirdi. Mursi'nin hapiste zehirlenerek yavaş yavaş öldürüldüğü iddia edildi.

23 HAZİRAN- Tekrar edilen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimini Millet İttifakı'nın CHP'li aday Ekrem İmamoğlu yüzde 54 oy oranıyla kazandı.

28 HAZİRAN- G20 Liderler Zirvesi, Japonya'nın ev sahipliğinde Osaka'da gerçekleştirildi.

10 TEMMUZ- İstanbul, 10 üzerinden 8.6 puanla "Avrupa'nın En Misafirperver Şehri" oldu. Merkezi İsviçre'de bulunan Basel Kamu ve Ekonomik Enstitüsü tarafından yayımlanan "Dünya Sosyal Sermaye İzleme 2019" raporundaki misafirperverlik kriterine göre İstanbul'u 8 puanla Paris, 7,5 Moskova, 5,3 puanla Berlin izledi.

12 TEMMUZ- Türkiye'nin hava ve füze savunma ihtiyacının karşılanmasına yönelik Rusya'dan alınan S-400 Uzun Menzilli Bölge Hava ve Füze Savunma Sistemi'nin birinci grup malzemeleri Türkiye'ye getirilmeye başlandı.

15 TEMMUZ- FETÖ tarafından 15 Temmuz 2016'da gerçekleştirilen darbe girişiminde 251 vatandaşımız şehit düşmüş, 2 bin 193 vatandaşımız gazi olmuştu. Darbe girişiminin yıldönümünde tüm yurttaki etkinlikler düzenlendi. İstanbul Atatürk Havalimanında gerçekleştirilen büyük buluşmada konuşan Başkan Recep Tayyip Erdoğan FETÖ ve diğer örgütlerle mücadelenin durmaksızın devam edeceğini söyledi.

22 TEMMUZ- Rusya ve rejimin İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi'ne düzenlediği hava saldırılarında 50 sivil yaşamını yitirdi. İdlib'e yönelik saldırılar sonucu Türkiye sınırı yakınına göç edenlerin sayısı 2019'da 1 milyonu aştı.

24 TEMMUZ- ABD'de yargılandığı davada tutuklanan Halkbank eski genel müdürü Hakan Atilla tahliye edilmesinin ardından Türkiye'ye döndü.

19 AĞUSTOS- Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Ahmet Haluk Dursun geçirdiği trafik kazasında hayatını kaybetti.

20 AĞUSTOS- Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Selçuk Mızraklı, Van Büyükşehir Belediye Başkanı Bedia Özgökçe Ertan ve Mardin Büyükşehir Belediye Başkanı Ahmet Türk, haklarındaki terör soruşturmaları kapsamında görevlerinden uzaklaştırıldı.

22 AĞUSTOS- Diyarbakır'da 70 yaşındaki Hacire Akar, HDP İl Başkanlığı binasına girdikten sonra bir daha geri dönmeyen 21 yaşındaki oğlu Mehmet Akar'ın PKK tarafından dağa kaçırıldığı gerekçesiyle HDP il binası önünde oturma eylemi yaptı. Akar, günler sonra oğluna kavuştu. Bu eylem, PKK'ya karşı çocukları kaçırılan ailelerin korku duvarını yıkan ilk eylem oldu.

29 AĞUSTOS- Türkiye'nin önde gelen fikir insanlarından olan ve 1960'lardan itibaren başörtüsü konusunda verdiği mücadeleyle bilinen yazar Şule Yüksel Şenler, 81 yaşında tedavi gördüğü hastanede vefat etti. Şenler, *Huzur Sokağı* romanı ile tanınıyordu.

1 EYLÜL- Yemen'de Husilerin alıkoyduğu kişileri tuttuğu hapisane niteliğindeki bir binaya Suudi Arabistan öncülüğündeki koalisyon güçlerinin düzenlediği hava saldırısında, 60 kişi öldü, 100 kişi yaralandı. İran ve Suudi Arabistan arasında sıkışan Yemen'de insani felaket 2019'da giderek arttı.

3 EYLÜL- Çocukları terör örgütü PKK tarafından dağa kaçırılan anneler, Diyarbakır HDP İl Başkanlığı önünde evlat nöbeti başlattı. Çocuklarını geri isteyen 61 ailenin eylemi yaklaşık 4 aydır devam ediyor.

16 EYLÜL- Beşinci 3'lü Suriye Zirvesi, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ev sahipliğinde İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani ve Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in katılımıyla Ankara'da düzenlendi.

17 EYLÜL- Cumhurbaşkanı Erdoğan, BM 74'üncü Genel Kurulu görüşmelerine katılmak üzere gittiği New York'ta 6 devlet başkanı ve 10 başbakan ile bir araya geldi.

Milli güreşçi Rıza Kayaalp, Kazakistan'da düzenlenen Dünya Güreş Şampiyonası'nda grekoromen stil 130 kiloda Kübalı Oscar Pino Hinds'i yenerek altın madalya kazandı. Kayaalp, grekoromen stilde 4 kez dünya şampiyonluğuna ulaşan ilk Türk sporcu olarak tarihe geçti.

TEKNOFEST 2019 Havacılık, Uzun ve Teknoloji Festivali, Atatürk Havalimanı'nda başladı. 1 milyon 720 bin ziyaretçi ile rekor kıran TEKNOFEST dünyanın en büyük havacılık etkinliği oldu. Festivalde Baykar tarafından yapılan ilk yerli uçan otomobil Cezeri'nin tanıtımı yapıldı.

22 EYLÜL- Cumhurbaşkanı Erdoğan, Birleşmiş Milletler 74'üncü Genel Kurul görüşmeleri için gittiği ABD'nin New York kentinde SETA ve Doğu Batı Enstitüsü'nce düzenlenen yuvarlak masa toplantısına katıldı. Erdoğan'a SETA Genel Koordinatörü Prof. Dr. Burhanettin Duran da (sağda) eşlik etti.

30 EYLÜL- Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Türkiye'nin 2020-2022 dönemini kapsayan üç yıllık Yeni Ekonomi Programı'nı (YEP) açıkladı. Albayrak, ekonomide gelecek 3 yılın yol haritası niteliği taşıyan programın ana temasının 'Değişim Başlıyor' olduğunu belirtti.

1 EKİM- Irak'ın başkenti Bağdat ile güneydeki bazı illerde, "işsizlik, yolsuzluk ve kamu hizmeti yoksunluğu" nedeniyle protesto gösterileri düzenlendi. Gösterilerde hükümetin görevi bırakması talep edildi.

3 EKİM- Dünya Etnospor Federasyonu tarafından organize edilen Dördüncü Etnospor Kültür Festivali Atatürk Havalimanı'nda başladı. Etkinliğe 16 ülkeden bine yakın sporcu katıldı.

9 EKİM- Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Suriye Milli Ordusu'yla birlikte Suriye'nin kuzeyinde PKK/YPG ve DEAŞ terör örgütlerine karşı Barış Pınarı Harekatı'nı başlattığını açıkladı.

12 EKİM- Almanya'nın Stuttgart şehrinde düzenlenen Dünya Artistik Jimnastik Şampiyonası'nda milli sporcu İbrahim Çolak, halka aletinde dünya şampiyonu oldu. Milli sporcu bu başarıya ulaşan ilk Türk sporcu unvanını elde etti.

15 EKİM- Türkiye A Milli Futbol Takımı, 2020 Avrupa Şampiyonası elemeleri H grubu karşılaşmasında Fransa ile 1-1 kalarak grupta 19 puanla liderliğe yükseldi. Milliler, gol sevinci sırasında Barış Pınarı Harekatı'na katılan Mehmetçiğe destek için asker selamı verdi.

17 EKİM- Türkiye ve ABD 13 maddelik bir mutabakat imzaladı. Mutabakatla Barış Pınarı Harekatı'nın 120 saat süreyle durdurulmasına ve YPG/PKK unsurlarının hareket bölgesindeki Resulayn ve Tel Abyad kentlerinden 30 kilometre derinliğe çekilmesine karar verildi. Mutabakat Türkiye'nin Suriye'deki varlığının meşruiyetinin tanındığı ilk adım oldu.

18 EKİM- Türk edebiyatında "Kudüs Şairi" olarak özel bir yer edinen yazar ve fikir adamı Nuri Pakdil 85 yaşında yaşamını yitirdi.

22 EKİM- Barış Pınarı Harekatı'ndan sonra Türkiye ile Rusya arasında Soçi'de 10 maddelik mutabakat imzalandı.

27 EKİM- DEAŞ elebaşı Ebubekir el-Bağdadi, idlib'de düzenlenen ABD operasyonu ile öldürüldü. ABD Başkanı Trump, operasyonun Türkiye ile yapılan koordinasyonla yürütüldüğünü açıkladı.

7 KASIM- Çin'in Şian şehrinde yola çıkan 820 metre uzunluğundaki yük treni Marmaray'dan geçti. Tren, Çin'den kalkarak Avrupa'ya ulaşan ilk yük treni unvanını aldı.

11 KASIM- "Geleceğe Nefes Ol" kampanyası ile Türkiye'nin 81 ilinde yaklaşık 3 saatte 11 milyon fidan dikilerek rekor kırıldı. Cumhurbaşkanı Erdoğan 11 Kasım'ın Milli Ağaçlandırma Günü" olarak kabul edildiğini duyurdu.

15 KASIM- İran'da benzin fiyatının bir günde yüzde 300 artırılması, bir süredir ekonomik sorunlarla mücadele eden halkın sokaklara dökülmesine neden oldu. 3 gün süren gösterilerde kamu binaları, bankalar, benzin istasyonları tahrip edildi, marketler yağmalandı. 7 bin kişi gözaltına alındı. Gösterilerde en az 208 kişinin öldüğü açıklandı.

16 KASIM- Fransa'da sarı yelekliler, gösterilerin birinci yılında, Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un politikalarını protesto etmek için birçok kentte yeniden sokağa çıktı.

26 KASIM- Haluk Bilginer, Şahsiyet adlı dizideki rolü ile Uluslararası Emmy Ödül Töreni'nde En İyi Erkek Oyuncu ödülünü aldı.

27 KASIM- Türkiye ile Libya arasında Akdeniz'de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası imzalandı.

3 ARALIK- İngiltere'nin başkenti Londra'da NATO Liderler Zirvesi gerçekleşti. Zirveye katılan Başkan Erdoğan liderlere Türkiye'nin NATO yaklaşımını ve beklentilerini anlatan bir kitap dağıttı. İletişim Başkanlığı tarafından hazırlanan kitap Türkçe'nin yanı sıra İngilizce, Fransızca ve Almanca olarak hazırlanmıştı.

7 ARALIK- 2019 yılı değerlendirilmesinde konuşan İletişim Başkanı Fahrettin Altun "Hedefimiz Türkiye markasını güçlendirmek" dedi.

8 ARALIK- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Başkan Erdoğan'ın 'Hayalim' dediği Kanal İstanbul projesinin takvimini açıkladı. Toplamda 75 milyar liraya mal olacak projenin yüzde 60'ının 2023'e kadar tamamlanması planlanıyor.

10 ARALIK- Diyarbakır'da dağa kaçırılan çocukları için HDP İl Başkanlığı binası önünde nöbet tutan annelerden Hatice Ceylan, 15 yaşındayken dağa kaçırılan ve terör örgütünden PKK'nın elinden kaçarak kurtulan oğlu Cafer Ceylan'a 4 yıl aradan sonra kavuştu.

Nobel Edebiyat Ödülü, Bosna Hersek'in Srebrenitsa kentinde 1995'te işlenen soykırımı inkar eden yazar Peter Handke'ye verildi. Ödülün Handke'ye verilmesi büyük tepki çekti.

Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülleri verildi. "Edebiyat" alanında Nuri Pakdil, "müzik" alanında Mazhar-Fuat-Özkan (MFÖ), "sine-ma" alanında Mesut Uçakan, "resim" alanında Devrim Erbil, "geleneksel sanatlar" alanında Fuat Başar, "mimarlık" alanında Doğan Kuban, "sosyal bilimler" alanında ise Ahmet Yaşar Ocak ödüle layık görüldü.

17 ARALIK- Trump yönetimi, 1915 olaylarını "soykırım" olarak tanımlayan ABD Kongresi'nde alınan kararlara katılmadıklarını, bu konuda ABD Başkanı Donald Trump'ın "kitlemel mezalim" değerlendirmesinin halen geçerli olduğunu açıkladı.

21 ARALIK- Star gazetesi tarafından verilen Necip Fazıl Ödülleri Başkan Erdoğan'ın katıldığı törenle sahiplerini buldu. Şiir dalında İbrahim Tenekeci, hikaye-roman dalında Cemal Şakar ve fikir-araştırma dalında ise Mehmet Akif Aydın ödüle layık görüldü.

22 ARALIK- Yeni Tip Denizaltı Projesi kapsamında inşa edilen ve Türkiye'nin ilk milli denizaltısı olma özelliğini taşıyan Piri Reis, Başkan Erdoğan'ın katıldığı törenle suya indirildi. Erdoğan, 2022 itibarıyla her yıl bir denizaltının daha suya indirileceğini müjdeledi.

23 ARALIK- Suudi Arabistan'da, Cemal Kaşıkçı cinayetine ilişkin davada 5 kişi hakkında idam kararı verildi. Cinayeti yöneten Suud el-Kahtani'ye herhangi bir suçlama yöneltilmedi.

25 ARALIK- Başkan Erdoğan, Tunus'a sürpriz bir ziyaret gerçekleştirdi. Tunus Cumhurbaşkanı Kays Said ile bir araya gelen Erdoğan, ortak basın toplantısında Libya'ya asker gönderme konusundaki soruya "Davete icabet ederiz" diyerek yanıt verdi.

27 ARALIK- Türkiye'nin ilk yerli otomobili, Gebze Bilişim Vadisi'nde Başkan Erdoğan'ın katıldığı törenle tanıtıldı. Başkan Erdoğan test sürüşünü gerçekleştirdi.

